

Consiliul Raional
Călărași

APROBAT

prin decizia Consiliului Raional

nr. 2/8 din 7 iunie 2013

STRATEGIA DE INCLUZIUNE SOCIALĂ A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI ÎN RAIONUL ORHEI 2013-2018

*prin prisma Convenției ONU privind drepturile
persoanelor cu dizabilități*

Strategia a fost elaborată în cadrul proiectului „Convenția ONU garant al prevenirii discriminării persoanelor cu dizabilități” implementat de Keystone Human Services International Moldova Association cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova

APRILIE 2013

CUPRINS:

ABREVIERI	4
INTRODUCERE	5
Partea I: Descrierea contextului	9
1.1 Situația persoanelor cu dizabilități în raionul Orhei	9
1.2 Analiza SWOT: Puncte tari, puncte slabe, oportunități și pericole	21
Partea II: Strategia de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități prin prisma Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în raionul Orhei	25
2.1 Viziuni	26
2.2 Obstacole	28
2.3 Obiective Strategice	30
Partea III: Planul de acțiuni pentru implementarea strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități prin prisma Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități	33
3.1 Planul de acțiuni pentru 5 ani (2013 – 2018)	33
3.2 Planul de acțiuni pentru primul an (trimestrul II 2013 – trimestrul II 2014)	58

ABREVIERI

ADR – Agenția de Dezvoltare Regională

APP – Asistență Parentală Profesionalistă

APL – Administrație Publică Locală

AO – Asociație Obștească

ATOFM - Agenția Teritorială pentru Ocuparea Forței de Muncă

CMF – Centrul Medicilor de Familie

CES – Cerințe Educaționale Speciale

CIS – Centru de Integrare Socială

CR – Consiliul Raional

CS – Centru de Sănătate

CSP – Centrul de Sănătate Publică

DASPF – Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei

DÎTS – Direcția Învățământ, Tineret și Sport

GP – Grup Participativ

OMF – Oficiul Medicilor de Familie

ONG – Organizație Nonguvernamentală

SAPP – Serviciul Asistență Psiho-Pedagogică

INTRODUCERE

Strategia de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități prin prisma Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în raionul Orhei a fost elaborată în cadrul unui proces complex de planificare strategică participativă. Activitatea face parte din proiectul "Convenția ONU garant al prevenirii discriminării persoanelor cu dizabilități" implementat de Keystone Moldova în perioada iulie 2012 – iulie 2013 cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova.

Necesitatea elaborării strategiilor locale de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități prin prisma Convenției ONU survine din angajamentul pe care și l-a asumat Republica Moldova odată cu ratificarea în anul 2010 a Convenției ONU. Obligațiile prevăzute în Convenție implică elaborarea unor mecanisme de implementare (Articolul 4, p.1) pentru a promova și asigura exercitarea deplină a drepturilor fundamentale ale omului pentru toate persoanele cu dizabilități.

Acțiunile implicite procesului de planificare strategică precum și conținutul Strategiilor reflectă în egală măsură viziunea organizației Keystone Moldova precum și prevederile Convenției ONU cu referire la drepturile persoanelor cu dizabilități.

Strategia de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități prin prisma Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (denumită în continuare Strategie) este un document strategic ce vizează problematica persoanelor cu dizabilități în raionul Orhei și include un set de acțiuni pentru perioada 2013-2018 în vederea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități.

Persoane cu dizabilități sunt persoanele cu deficiențe fizice, mintale, intelectuale sau senzoriale de durată, care, în interacțiune cu diverse obstacole, pot îngreuna participarea deplină și efectivă a persoanelor în societate, în condiții de egalitate cu ceilalți.

Incluziunea socială presupune un set de acțiuni multidimensionale în următoarele domenii: justiție, protecție socială, ocupare a forței de muncă, sănătate, educație, transporturi, drumuri, construcții, cultură, informare și comunicare, destinate persoanelor aflate în situație de marginalizare socială, pentru crearea și dezvoltarea oportunităților de asigurare a unui indice al calității vieții, echivalent comunității în care trăiesc.

Principiile Strategiei reies din cele prevăzute în Convenția ONU și Strategia de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități 2010-2013 elaborată de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei la nivel național, precum și reflectă abordarea Keystone Moldova cu referire la dimensiunile conceptului de dizabilitate. Astfel Strategia se conformează următoarelor principii:

- a. Respectul inerent al demnității, autonomiei individuale, inclusiv libertatea de a alege și independența persoanelor;
- b. Nondiscriminarea;
- c. Participarea deplină și eficientă la viața socială și includerea în societate;
- d. Respectul pentru diferențe și acceptarea persoanelor cu dizabilități ca parte integrantă a diversității umane și a umanității;
- e. Oportunități egale;
- f. Egalitatea bărbaților și femeilor;
- g. Respectul față de capacitățile care evoluează a copiilor cu dizabilități și respectul față de dreptul copiilor cu dizabilități de a-și păstra identitatea;
- h. Protecția împotriva neglijării și abuzului;
- i. Responsabilizarea comunității;
- j. Consultarea persoanelor cu dizabilități la reglementarea serviciilor comunitare incluzive;
- k. Asistarea și fortificarea mediilor naturale de viață ale persoanelor cu dizabilități (familia și comunitatea) și prevenirea plasării lor în instituții rezidențiale.

Obiectivele strategice precum și activitățile incluse în planul de acțiuni al strategiei garantează **adaptarea și acomodarea rezonabilă** astfel încât să minimizeze diferențele care determină statutul persoanelor cu dizabilități în raionul Orhei. De asemenea, s-a ținut cont de **valorizarea rolului social** în planificarea acțiunilor orientate spre ajutorarea persoanelor cu dizabilități.

Strategia are un **caracter regional/raional**, centrat pe **capacitățile și resursele locale**.

La elaborarea strategiei au participat reprezentanții Grupului Participativ (GP) anterior creat și care activează în baza unui regulament stabilit de comun acord cu Keystone Moldova. Grupul este reprezentativ și re-

flectă domeniile principale de referință ce vizează scopul acestei strategii: protecție socială, servicii sociale, educație, sănătate, cultură, angajare în câmpul muncii.

În cadrul unei sesiuni de informare organizate de Keystone Moldova GP Orhei au făcut cunoștință cu conținutul Convenției ONU precum și au fost ghidați în cadrul unei sesiuni de orientare de către consultantul în planificare strategică cu referire la etapele, conținutul și sarcinile implicite procesului de planificare strategică.

PROCESUL nemijlocit de elaborare a strategiei cuprinde:

ETAPA I. Colectarea informațiilor relevante pentru descrierea situației persoanelor cu dizabilități din raion. GP a completat un formular cu indicatori cantitativi și calitativi ce reflectă situația persoanelor cu dizabilități și care este reflectat în partea I a Strategiei.

ETAPA II. Seminar de planificare strategică (4 zile), organizat în perioada 25-28 martie 2013, în cadrul căruia GP a elaborat proiectul strategiei și planul de acțiuni. Seminarul a fost organizat conform metodologiei promovate în Moldova de către Institutul Afacerilor Culturale din Olanda, care presupune un proces interactiv cu o implicare maximă a grupului în generarea ideilor.

ETAPA III. Consultarea publică a proiectului Strategiei. În cadrul acestei etape proiectul strategiei a fost publicat pe pagina web a Consiliului Raional Orhei pentru a fi consultat de către cetățeni, precum și a fost organizată o audiere publică, la care au participat alți cetățeni, actori cheie din raion, în cadrul căreia proiectul Strategiei a fost prezentat, analizat, îmbunătățit și propus spre aprobare Consiliului Raional.

Monitorizarea implementării Strategiei va fi efectuată de către membrii Grupul participativ conform prevederilor Regulamentului de activitate a Grupului participativ pentru realizarea Strategiei raionale de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități prin prisma Convenției ONU, privind drepturile persoanelor cu dizabilități, în cadrul Proiectului "Convenția ONU garant al prevenirii discriminării persoanelor cu dizabilități"

GRUPUL DE LUCRU

care a participat la elaborarea Strategiei în cadrul seminarului de planificare strategică:

1. Andrei Globa, vice președintele raionului
2. Ion Racu, șef DASPF Orhei
3. Aurelia Croitoru, Specialist principal, Direcția Generală Finanțe a Consiliului Raional
4. Irina Lungu, specialist în problemele persoanelor în etate DASPF
5. Elisaveta Iurcu, specialist principal în problemele familiilor cu copii în situație de risc DASPF
6. Silvia Tocari, specialist în cadrul DASPF
7. Galina Pirojanschi, pedo-psihiatru, Secția Consultativă Spitalul Raional Orhei
8. Daniela Pumnea, SAP Orhei, psiholog
9. Tatiana Negruță, Șeful Serviciului Îngrijire Socială la domiciliu, DASPF Orhei
10. Elena Levițcaia, Specialist principal, Secția Cultură în cadrul Consiliului Raional
11. Ana Zincov, Centrul Comunitar Multifuncțional „Generația Pro”, s. Pe-resecina
12. Adriana Buciușcanu, Șef al Serviciului Asistență Socială Comunitară, DASPF
13. Violina Plotnic, asistent social, Serviciul ”Echipa Mobila”
14. Ana Ivanov, DÎTS Orhei

Consultant în planificare strategică: Oxana Bănăruc

Reprezentant Keystone Moldova: Ludmila Revenco

PARTEA I: DESCRIEREA CONTEXTULUI

1.1 SITUAȚIA PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI DIN RAIONUL ORHEI

DATE GENERALE:

Orhei este unul dintre cele mai vechi și pitorești regiuni ale Republicii Moldova. Situat în inima țării, este caracterizat de un înalt potențial turistic, cu infrastructură în proces de continuă dezvoltare și valorificare a resurselor naturale unice. Raionul Orhei este considerat punctul de concentrare a tradițiilor istorice și culturale din cele mai vechi și autentice neamului nostru. Dezvoltarea raionului Orhei este influențată de poziția în zona de tampon a capitalei și relațiile economice, sociale și culturale intense facilitate de rolul de nod rutier și legătura directă cu Bălți, Soroca, Rezina, Rîbnița, Strășeni, Călărași, Ungheni.

Teritoriul raionului Orhei este organizat în 75 localități, concentrate în 38 primării. Conform datelor prezentate de Biroul Național de Statistică, populația totală a raionului Orhei este de 125 866 locuitori, dintre care 92 587 locuiesc în mediul rural.

Din numărul total al populației 5,54 % sau 6977 sunt persoane cu dizabilități. Iar din numărul total al persoanelor cu dizabilități 568 sunt cu deficiențe locomotorii (32 de la 0-18 ani și 244 adulți între 40-59 ani), dintre care 410 locuiesc în mediul rural. Preponderența persoanelor cu dizabilități în spațiul rural implică mai multe dificultăți de incluziune, limite de mobilitate și integrare cauzate de problemele specifice satelor precum: infrastructura deplorabilă a drumurilor, lipsa rețelelor centralizate de apă, gaz și insuficiența mijloacelor de transport adaptate și accesibile.

Alte 379 persoane din numărul total al persoanelor cu dizabilități sunt cu deficiente de vedere (240 din mediul rural). Din aceștia mai mult de jumătate sunt copii și tineri ceea ce implică multiple bariere în procesul de instruire și participare la viața comunității. Instituțiile de învățământ general nu oferă condiții de învățare adaptate necesităților și capacităților persoanelor slab-văzătoare sau nevăzătoare, iar tehnologiile informaționale sunt încă insuficient aplicate în acest scop.

128 de persoane cu dizabilități din raionul Orhei sunt catalogate drept în capacitate limitată de exercițiu, reprezentând persoanele cu deficiențe

mentale, care în număr de 188 sunt copii (0-18 ani), iar 7 sunt instituționalizați (Casa internat pentru copii cu deficiențe mentale (băieți) din or. Orhei, Casa internat pentru copii cu deficiențe mentale (fete) din or. Hîncești).

Observând indicatorii precedenți, din perioada 2007 – 2011, este evident că numărul persoanelor cu dizabilități este în creștere. Acest fapt reflectă pe de o parte influența factorilor naturali (ce țin de moștenirea sau dobândirea dizabilității), iar pe de altă parte vizează implicarea mai responsabilă a instituțiilor de profil în identificarea și evidența persoanelor cu nevoi speciale.

Tabel 1: Indicatori generali privind numărul persoanelor cu dizabilități în raionul Orhei

Categoriile de persoane cu dizabilități:	Număr	Cu vârsta între 0-18	Cu vârsta între 40-59	Locuiesc in mediul rural
Total conform datelor recente 01.03.2013	6977	-	-	-
Indicatori precedenți:				
2011	5147	556	2161	3680
2009	5059	566	2216	3583
2007	5134	554	2411	3630

PROTECȚIA SOCIALĂ a persoanelor cu dizabilități:

Anual, în raionul Orhei crește numărul persoanelor cu dizabilități beneficiare de pensii și prestații. Acest fapt este determinat și de eforturile APL și ale Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei de a informa și facilita exercitarea dreptului persoanelor cu dizabilități la suport financiar din partea statului. Totodată, îmbătrânirea și înrăutățirea stării de sănătate a populației determină creșterea numărului solicitanților și beneficiarilor de pensii și prestații sociale. 910 persoane din nr. total de beneficiari de pensii și alocații au gradul I de dizabilitate. Iar în cca. 200 de familii sunt 2 și mai multe persoane cu dizabilități.

Tabel 2. Asigurarea socială

Beneficiari de pensii și prestații sociale:	2010	2011	2012
Nr. persoanelor care beneficiază de pensii de invaliditate	6692	4607	4623
Nr. persoanelor cu dizabilități care beneficiază de prestații sociale		2011	2354
Total:	6692	6618	6977

Serviciile de asistență socială sunt prestate de către Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei în parteneriat cu ONG-le locale și sunt considerate model pentru celelalte raioane din țară în ce privește dezinstituționalizarea și incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități. Orhei este unul din primele raioane în care au fost pilotate mai multe servicii sociale alternative.

Activitatea Direcției este axată pe realizarea Regulamentului de organizare și funcționare a DASPF aprobat prin Decizia CR Orhei Nr.1/9 din 26 februarie 2009, Programului de activitate în scopul dezvoltării unui sistem coerent și eficient de protecție socială în contextul implementării Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011. De asemenea, DASPF este responsabilă de implementarea Hotărârii Guvernului nr.1360 din decembrie 2007, Programului național privind crearea sistemului integrat de servicii sociale pe anii 2008-2012 - centrat pe satisfacerea necesităților de protecție a persoanelor aflate în dificultate prin prestarea unor servicii sociale calitative și complexe la nivel comunitar.

Activitățile prioritare ale asistenței sociale constau în:

- promovarea integrării sociale a persoanelor, care prin eforturi și resurse proprii nu sunt în stare să-și îmbunătățească situația;
- intervenția prin diverse servicii, fie prin acordarea diferitor beneficii bănești sau servicii sociale specifice, în funcție de problemă și necesități.

Tabel 3. Servicii de asistență socială

Nr.	Denumirea instituției care oferă asistență socială pentru persoanele cu dizabilități în raion	Serviciile prestate	Nr. de beneficiari	Surse de finanțare
	DASPF Orhei	Asistenta Socială; asistență și consiliere psihologică; serviciul “Echipa Mobilă”; kinetoterapie; servicii de terapie ocupațională; consultanță medicală; medierea relațiilor dintre persoanele cu dizabilități și prestatorii de servicii; dezvoltarea abilităților persoanelor cu dizabilități pentru o viață independentă.	35	Consiliul Raional, Parteneri KHISMA
2	DASPF Orhei, Centrul Multi-Funcțional Peresecina	Serviciul “Respiro” în cadrul Centrului Multi-Funcțional din s. Peresecina: serviciu specializat, care oferă asistență socială, suport, îngrijire și supraveghere 24 de ore persoanelor cu dizabilități severe, în cadrul unor centre specializate pentru ca familiile, rudele sau alte persoane care le îngrijesc să poată beneficia de un repaus de maximum 30 de zile pe an;	48	Consiliul Raional
3	DASPF Orhei	Serviciul “Casa Comunitara” din s. Mitoc	4	Consiliul Raional, Parteneri KEYSTONE
4	DASPF Orhei	Serviciul “Locuința Protejată” din or. Orhei (str. Boris Glavan)	4	Consiliul Raional, Parteneri KEYSTONE
5	DASPF Orhei	Asistență Parentala Profesională pentru copii cu dizabilități	5	Consiliul Raional
6	DASPF Orhei, CCM „Universul”	CCM „Universul” din s. Piatra prestează următoarele servicii: plasament temporar pentru persoane aflate în dificultate; consiliere; kinetoterapie; logopedie; resocializare (pregătirea temelor, activități de recreere, de petrecere a timpului liber etc.); asistență igienico-sanitară (duș, spălătorie, frizerie); orientare profesională (cusătorie, cizmărie, pregătirea bucatelor).	5	Consiliul Raional

7	DASPF Orhei, CCM "Arca lui Noe"	CCM "Arca lui Noe" s. Isacova prestează următoarele servicii: plasament temporar pentru victime ale violentei domestice; kinetoterapie; consiliere psihologică; asistență medicală primară; logopedie; resocializare (pregătirea temelor, activități de recreere, de petrecere a timpului liber etc.); asistență igienico-sanitară (duș, spălătorie, frizerie); cantină socială, inclusiv, deservire la domiciliu; îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice, sau ținute la pat; orientare profesională (împletitul în lozie, broderie, cusătorie, culinărie, design cu materiale din natură/ reciclabile, utilizarea PC, dans).	6	Consiliul Raional
8	DASPF Orhei	CCM "Generația PRO", s. Peresecina prestează următoarele servicii: plasament temporar pentru persoane aflate în dificultate; kinetoterapie; consiliere psihologică; asistență medicală primară; logopedie; resocializare (pregătirea temelor, activități de recreere, de petrecere a timpului liber etc.); asistență igienico-sanitară (duș, spălătorie, frizerie); cantină socială, inclusiv, deservire la domiciliu; îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice, sau ținute la pat; orientare profesională (șeserea covoarelor, lemnărie, broderie, cusătorie, culinărie, ș.a.)		Consiliul Raional
9	DASPF Orhei, Centrul de reabilitare „Casa Noastră”	Centrul de reabilitare,, Casa Noastră,, s. Susleni prestează următoarele servicii: alimentație; asistenta socială; asistenta medicală; asistență igienico-sanitară; consiliere psihologică; agrement; reabilitare	45 (dintre care 22 persoane cu dizabilități)	Consiliul Raional
10	DASPF Orhei	Serviciul „Asistent personal,,	30 (cu dizabilitate severă)	Consiliul Raional
11	ONG „Adolescentul” or. Orhei	activități de informare și instruire pentru adolescenți și tineri privind modul sănătos de viață		

12	ONG „Vino si Vezi”, or. Orhei	educație spirituală; apartament social	20	din fondurile Bisericii protestante din Olanda.
13	Centrul de zi „Paradis”, or. Orhei	ateliere de creație; activități sportive; activități educaționale	22	Consiliul Raional
14	Misiunea „Diaconia” or. Orhei	promovarea activității sociale a bisericii	30	Mitropolia Basarabiei
15	Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor	kinetoterapie; consiliere psihologică; asistență medicală primară; logopedie; formarea abilităților de asistență igienico-sanitară	70	Consiliul Raional

PERSONALUL IMPLICAT în asistența socială a persoanelor cu dizabilități este reprezentat de **76** lucrători sociali, **43** asistenți sociali, **30** asistenți personali. De asemenea sunt și **9** membri ai personalului DASPF precum și alți **15** specialiști în cadrul sub-diviziunilor DASPF.

SERVICIUL DE ÎNGRIJIRE SOCIALĂ LA DOMICILIU a persoanelor cu dizabilități este efectuat de în cadrul Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Orhei și este activ în toate localitățile din raion. Actualmente sunt 108 persoane cu dizabilități beneficiare a serviciului.

SĂNĂTATEA ȘI REABILITARE BALNEO-SANATORIALĂ

În subordinea MMPSF se află două centre balneo-sanatoriale de recuperare a sănătății: Centrul Republican de Reabilitare a invalizilor și pensionarilor „Victoria” din orașul Sergheevca, regiunea Odessa, Ucraina; Centrul Republican de Reabilitare a Invalizilor și Pensionarilor „Speranța” din orașul Vadul lui Vodă. Centrul „Speranța” este specializat în profilaxia, tratarea și reabilitarea bolnavilor cu afecțiuni ale aparatului cardiovascular, nevroze cu dereglări funcționale ale sistemului nervos periferic, oasteo-artroze deformante primare, gradul de deformare I și II. Centrul „Victoria”, este specializat în profilaxia, tratarea aparatului locomotor, căilor respiratorii și prostatitei cronice.

Pe parcursul anului 2012 - 10 persoane cu dizabilități care au suportat infarct miocardic acut/repetat, ictus cerebral primar/repetat, au beneficiat de bilete de reabilitare medicală în Centrul „Speranța” fără rînd.

Au beneficiat de reabilitare/ recuperare în anul 2012: la Centrul "Speranța" – 73 persoane cu dizabilități; la Centrul "Victoria" – 85 persoane cu dizabilități; În anul 2013 - la Centrul "Speranța" – 9 beneficiari; la Centrul " Victoria" -13 persoane cu dizabilități.

La moment sunt adresate 1524 cereri.

Asigurarea cu MIJLOACE AJUTĂTOARE TEHNICE

DASPF contribuie la depistarea și luarea la evidență a tuturor persoanelor cu dezabilități și participanților de război, precum și a bolnavilor cu afecțiuni și maladii ale aparatului locomotor care necesită consultare, tratament și reabilitare psiho-terapeutică pentru acordarea de articole protetice, mijloace de locomoție nemecanizate și alte articole. În acest scop se perfectează actele necesare și expediază către Centrul Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare pentru livrarea mijloacelor de locomoție nemecanizată și articolelor protetico-ortopedice.

Pentru beneficiari au fost realizate următoarele acțiuni în anul 2012:

Întruniri la Orhei a Comisiei medico-tehnică a CREPOP din Chișinău	4
Diagnosticări de către Comisia medico-tehnică	272
Au primit mijloace ortopedice	254

Au fost asigurați cu mijloace de locomoție nemecanizate **14** persoane cu dizabilități locomotorii, dintre care **12** cu cărucioare, **2** cu suporturi pentru deplasare . La evidență au rămas **11** persoane neasigurate cu locomoție. În anul 2012 au fost expertizați **268** pacienți, dintre care **79** primar și **189** repetat. A fost efectuată evaluarea cu vizită la spital și la domiciliu la **20** beneficiari, persoane primare cărora le-au fost amputate membrele inferioare, din ei **5** persoane au primit proteze.

Tabel 4: Date referitor la repartizarea mijloacelor ortopedice în anul 2012

Încălțăminte specială	14
Încălțăminte pentru proteză	14
Încălțăminte ortopedică	177
Bandaje ortopedice	11
Proteze a membrilor superioare	0
Proteze a membrilor inferioare	15
Aparate de fixare	1
Corsete	19
Tutor	3

La sfârșitul anului 2012 la evidența au fost înregistrați 740 beneficiari: invalizii de război și asimilați - 229 persoane, invalizi de muncă – 278 persoane, invalizi din copilărie – 35 persoane, copii invalizi – 38 persoane, invalizi pensionari – 91 , bolnavi ce nu au grad de dizabilitate – 2 persoane.

EDUCAȚIA persoanelor cu dizabilități:

Din totalul de 12 037 elevi din raionul Orhei încadrați în procesul de învățământ, 269 sunt copii cu dizabilități sau 44 % din totalul celor 611 copii cu dizabilități cu vârstă școlară. Dezvoltarea educației incluzive constituie unul din obiectivele importante ale politicii și strategiilor educaționale naționale. Odată cu implementarea conceptului de educație incluzivă în instituțiile de învățământ din raion, procesul de studii este centrat pe capacitățile individuale ale copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) și va fi optimizat prin adaptarea infrastructurii instituțiilor de învățământ și angajarea personalului suplimentar corespunzător (psihologi, logopezi, asistenți personali) .

Noile tendințe în dezvoltarea și modernizarea educației impune necesitatea elaborării materialelor de suport pentru asigurarea metodologică a procesului de incluziune școlară a copiilor cu CES, încadrați în învățământul general, în medii de învățare comune, alături de semenii lor. În raionul Orhei Educația Incluzivă s-a implementat în instituțiile de învățământ din satele Peresecina, Niculăeuca și Susleni, astfel considerându-se raion pilot ce susține integrarea educațională a tuturor copiilor din comunitate. În școli s-au creat comisii multidisciplinare intrașcolare ce

determină necesitățile specifice ale copiilor cu CES și elaborează planul educațional individual(PEI).

Serviciul Asistență Psiho-Pedagogică (SAPP) se implică activ în crearea condițiilor adecvate pentru copiii cu CES și monitorizează procesul de incluziune școlară.S-a planificat dezinstituționalizarea a câtorva copii, cât și gestionarea și monitorizarea reintegrării lor și plasarea în familii substitutive.Pentru copiii cu dizabilități grave s-a oferit cadru didactic de sprijin.

Acești copii primesc suport psihologic și de asemenea părinții sunt consiliați de către psihologi din cadrul SAPP, pentru a le facilita adaptarea școlară și socială.Profesorilor li se oferă suport metodologic care asigură participarea activă a copiilor cu CES la activități didactice.

Școlile din raionul Orhei își asumă responsabilitatea de a asigura oportunități și șanse egale în dezvoltare și educație,oferind astfel posibilități de încadrare profesională și adaptare socială tuturor copiilor și tinerilor.

Tabela 5. Instruirea persoanelor cu dizabilități

Nr. persoanelor cu dizabilități încadrate în procesul general de învățământ	Nr.	Din mediul rural	Femei/fete	Cu deficiențe de auz	Cu deficiențe de vedere	Cu deficiențe locomotorii	Cu deficiențe mintale, intelectuale
Primar	164	69	26	2	-	15	52
Mediu de specialitate	-	-	-	-	-	-	-
Superior	-	-	-	-	-	-	-
Total:	164	69	26	2	-	15	52
Nr. persoanelor cu dizabilități încadrate în instituții speciale de învățământ	63	Susleni 16	3	1	-	1	14
		Neculăueca 10	4	1	1	2	6
		Peresečina 37	18	-	1	13	15
Nr. persoanelor cu dizabilități care beneficiază de instruire la domiciliu	24	8	2			4	10

Tabela 7. Instituții de învățământ din raion în care sunt încadrate persoane cu dizabilități

Nr.	Denumirea instituției	Localitatea	nr. elevi cu def.	cu def. de auz	cu def. de vâz	cu def. locomotorii	cu def. mentale	din grup de risc
1	L.T. „A. Russo”	Orhei	22	-	-	3	3	16
2	L.T. „I. Teodorovici”	Orhei	6	-	-	1	5	-
3	Gradiņa Nr.12	Orhei	43	-	-	8	14	21
4	L.T. Biești	Biești	1	-	-	-	1	-
5	L.T. „I. Jechiu”	Mîrzești	2	-	-	-	1	1
6	Gim. Jora de Sus	Jora de Sus	12	-	-	-	7	5
7	Gim. Breanova	Breanova	3	-	-	-	3	-
8	Gim. Lucașeuca	Lucașeuca	17	-	1	1	7	8
9	Gim. Voroteț	Voroteț	4	-	-	-	2	2
10	Gim. Jora de Jos	Jora de Jos	2	-	-	-	1	1
11	Gim. Brăviceni	Brăviceni	10	-	-	-	10	-
12	Gim. Puținței	Puținței	2	-	-	-	2	-
13	Gim. Podgoreni	Podgoreni	7	-	-	-	4	3
14	Gim. Zahoreni	Zahoreni	10	-	-	2	8	-
15	Gim. Trebujeni	Trebujeni	3	-	-	1	1	1
16	Gim. Mitoc	Mitoc	4	-	-	1	1	2
17	Gim. Vatici	Vatici	4	-	-	-	4	-
18	Gim. Seliște	Seliște	13	-	-	5	4	4
19	Gim. Zorile	Zorile	4	-	-	1	3	-

20	Gim.Chiperчени	Chiperчени	3	-	-	-	1	2	-
21	Gim.Clișova	Clișova	1	-	-	-	-	1	-
22	Gim.Step-Soci	Step-Soci	4	-	-	2	2	2	-
23	Gim.Cucuruzeni	Cucuruzeni	6	-	-	2	2	4	-
24	Gim.Neculăueca	Neculăueca	10	-	1	-	-	9	-
25	Gim.Morozeni	Morozeni	4	-	-	1	1	3	-
26	Gim.Mălăești	Mălăești	3	-	-	-	-	3	-
27	Gim.Furceni	Furceni	1	-	-	-	-	1	-
28	Gim.Donici	Donici	1	-	-	1	1	-	-
29	Gim.Hulboaca	Hulboaca	2	-	-	-	-	2	--
30	Gim.Dișcova	Dișcova	1	-	-	1	1	-	-
31	Gim.Cioclteni	Cioclteni	9	1	-	-	2	5	1
32	Gim.Piatra	Piatra	1	-	-	1	1	-	-
33	Gim.Morozeni	Morozeni	4	-	-	1	1	3	-
34	L.T Vasile Lupu	Susleni	15	-	-	-	-	15	-
35	L.T Vasile Lupu	Peresecina	34	-	1	8	8	17	8
36	Gim. „M.Morarul”	Brănești	1	-	-	-	-	1	-
	Total		269	1	3	43	149	73	73

ÎNCADRAREA ÎN CÂMPUL MUNCII a persoanelor cu dizabilități

Potrivit evidenței Agenției Teritoriale pentru Ocuparea Forței de Muncă din raionul Orhei, actualmente sunt angajate oficial 4 persoane cu dizabilități, dintre care 2 sunt femei. Doi dintre angajați sunt invalizi de gradul II și alții doi invalizi de gradul III.

Membrii GLP însă au invocat în cadrul seminarului de planificare strategică existența unui număr mai mare de persoane cu dizabilități angajate în câmpul muncii. Dar pentru acestea sunt angajate în mare parte neoficial este dificil de estimat cifra reală.

La moment, la ATOFM Orhei sunt înregistrate ca șomeri 4 persoane.

ACCESUL persoanelor cu dizabilități ÎN INSTITUȚII ȘI SPAȚII PUBLICE

În vederea realizării prevederilor Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată prin Legea nr. 166 din 09.07.2010, inspectoratul de stat în construcții nu eliberează concluzii pozitive la darea în exploatarea a obiectelor de menire social-culturală, dacă la intrarea în edificiul construit sau renovat nu este asigurat accesul liber pentru persoanele cu dizabilități locomotorii. Pornind de la multiplele obstacole legate de accesibilitatea în locurile publice, asistenții sociali comunitari au fost responsabilizați să informeze și să mobilizeze autoritățile locale pentru adaptarea instituțiilor și spațiilor publice la necesitățile persoanelor cu deficiente fizice. În anul 2012 a fost efectuată o evaluare a gradului de adaptare a instituțiilor și serviciilor publice și corespunderea acestora cerințelor unice. Cu toate acestea, din cele 38 primării, doar 3 clădiri din localitățile Orhei, Peresecina, Biești, sunt adaptate în totalitate necesităților persoanelor cu dizabilități locomotorii. Este asigurată parțial accesibilitatea persoanelor cu dizabilități la nivel comunitar în localitățile: Orhei, Teleșeu, Susleni, Mitoc, Ghetlova și Vatici.

Având în vedere că „clădire adaptată” nu înseamnă doar rampă de acces ce corespunde standardelor, dar și uși largi, interior spațios, WC adaptat, etc. – în raionul Orhei nici o instituție publică nu se conformează acestor parametri. De asemenea, în raionul Orhei nu este înregistrat nici un mijloc de transport, care ar deservi și persoanele cu dizabilități.

Taberele de odihna pentru copiii din raion de asemenea nu pot găzdui copii cu dizabilități, din motiv că nu sunt asigurate accesibilitatea și condițiile de agrement, iar personalul angajat nu are pregătire în lucrul cu copiii cu dizabilități.

ACȚIUNI, PROIECTE IMPLEMENTATE ÎN ULTIMII 5 ANI

În ultimii 5 ani prin Decizia Consiliului Raional au fost create multiple servicii pentru persoanele cu dizabilități care centrează raionul Orhei ca regiune model : Serviciul de APP (inclusiv plasamentul de răgaz pentru copii cu dizabilități), Serviciul "Respiro" (în cadrul Centrului Comunitar Multifuncțional "Generația Pro" din Peresecina). Serviciul "Casa comunitară" din sat. Mitoc prestează servicii de îngrijire pentru 4 copii cu dizabilități. În serviciul social "Locuința protejată" din or. Orhei se află 4 tineri cu dizabilități, care cu ajutorul asistenților sociali își formează deprinderi de viață autonomă. "Echipa mobilă" este un serviciu social de suport pentru copii cu dizabilități și familiile acestora, care beneficiază de servicii sociale, medicale și psihologice la domiciliu cu scop de a preveni instituționalizarea și de a facilita integrarea lor socială.

Acțiunile implementate au fost promovate și susținute în mare parte de KHSIMA, care este partenerul strategic pentru DASPF Orhei.

1.2 ANALIZA SWOT: Puncte Tari, Punctelor Slabe, Oportunități și Pericole

Analiza SWOT reflectă caracteristicile mediului intern (Puncte Tari și Puncte Slabe) și ale mediului extern (Oportunități și Pericole) care avantajează sau stagnează procesul de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități din raionul Orhei.

Mediul intern reprezintă limitele geografice, administrative, instituționale, factorii de decizie și actorii comunitari din raionul Orhei.

Iar mediul extern reprezintă factorii de decizie și influență din afara raionului Orhei care pot fi de natură socială, economică sau politică și care fie susțin procesul de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități sau împiedică și implică anumite riscuri ce nu pot fi influențate singular de factorii interni, dar care trebuie luate în considerație pentru a preveni impactul lor la nivel local.

Analiza Mediului Intern

Puncte Tari:

- Amplasarea geografică favorabilă a raionului Orhei;
- Spectru larg de servicii sociale (specifice, centrate pe nevoile individuale ale persoanelor cu dizabilități) deja create și dezvoltate;
- Modele pozitive de incluziune școlară;
- Raion pilot în aplicarea legislației din domeniul incluziunii și în special în procesul de dezinstituționalizare (educația incluzivă, educație pentru toți, Casă Comunitară, etc.);
- Parteneriate dezvoltate între diferiți actori (Direcțiile Consiliului Raional, ONG-uri, organizații donatoare, „ Poșta Moldovei”);
- 14 ONG-uri active în domeniul social și cu experiență în domeniul incluziunii:
 1. AO “Adolescentul”
 2. AO “Sănătatea femeii “
 3. Asociația Raională Orhei a bolnavilor cu diabet zaharat
 4. OO”PRO-SANITAS”
 5. ONG “Sănătate”
 6. Asociația “Pro – democrația”
 7. Societatea “Cernobîl”
 8. ASCHF „Peresecina”
 9. ASCHF „Feodorovca”
 10. ASCD “Paradis”
 11. Societatea copiilor invalizi și nevoiași din Orhei
 12. ONG “Binevă”
 13. ONG “Vino și vezi”
 14. AO “Diaconia”
- Resurse umane calificate în domeniul protecției sociale;
- Surse locale de informare în masa (pagini web, ziare);
- Mediatizarea drepturilor persoanelor cu dizabilități - un număr mare de beneficiari își cunosc drepturile și beneficiază de servicii sociale;

- Aplicarea tehnologiilor informaționale de către instituțiile publice, ONG-urilor, beneficiarilor;
- Experiența încadrării în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități (12 persoane la Societatea Orbilor, 4 angajați prin intermediul ATO-FM, 4 la Centrele Comunitare Multifuncționale etc.);
- Existența formației folclorice Datina (a Societății Nevăzătorilor).

Puncte Slabe:

- Resurse umane calificate insuficiente și fluctuația cadrelor din domeniul asistenței sociale;
- Insuficiența resurselor financiare pentru activități de incluziune;
- Lipsa de informare despre drepturile Persoanelor cu Dizabilități și privind situația, necesitățile persoanelor cu dizabilități;
- Indiferența cetățenilor prezența stereotipurilor privind poziția socială a persoanelor cu dizabilități;
- Izolarea persoanelor cu dizabilități prin instituționalizare;
- Insuficiența centrelor de reabilitare pentru persoanele cu dizabilități;
- Nivel scăzut de participare a actorilor sociali la procesul de incluziune (APL, instituții publice și nemijlocit persoanele cu dizabilități);
- Numărul voluntarilor și acțiunile de voluntariat sunt insuficiente și slab-promovate;
- Nu este asigurată accesibilitatea persoanelor cu dizabilități la servicii și locuri publice;
- Acces limitat la studii și angajare în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități;

Analiza Mediului Extern

Oportunități:

- Convenția ONU ratificată;
- Cadrul legal favorabil (legea nr. 65);

- Parteneriate durabile cu organizațiile donatoare de nivel național și internațional (FISM; Every Child; Keystone Moldova; VOLKSSOLIDARITAT – parteneri din Germania);
- Acoperire financiară asigurată pentru serviciile sociale create și dezvoltate;
- Resurse umane instruite în domeniul asistenței sociale în cadrul facultăților de profil;
- Colaborarea eficientă cu reprezentanții mass-media de nivel național (Jurnal TV, Radio Moldova, TV7, PROTV);
- Conlucrare cu instituțiile guvernamentale care elaborează politici și facilita incluziunea persoanelor cu dizabilități (Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Educației).

Pericole, riscuri:

- Nerespectarea legislației din domeniul protecției sociale;
- Mentalitatea învechită și limitată cu referire la statutul persoanelor cu dizabilități;
- Abordarea sceptică a Strategiei din partea unor actori decizionali;
- Posibile bariere în implementarea Strategiei reieșind din capacitățile de ordin administrativ și financiar la nivel de politici naționale;
- Implementarea desincronizată a acțiunilor de incluziune socială de nivel local și național;
- Insuficiența resurselor financiare ca efect al crizei politice și economice din țară;
- Mediatizarea insuficientă și inadecvată a situației, necesităților și statutului persoanelor cu dizabilități (prin intermediul surselor mass-media naționale);
- Interpretarea persoanelor cu dizabilități ca obiect al carității.

Partea II: **Strategia de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități prin prisma Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în raionul Orhei**

Strategia a fost elaborată în cadrul seminarului de planificare strategică organizat în perioada 25-28 martie 2013, la care au participat reprezentanții Grupul Participativ.

Scopul seminarului de planificare strategică a fost elaborarea proiectului strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități prin prisma Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități pentru perioada 2013 - 2018.

Obiectivele seminarului de planificare strategică:

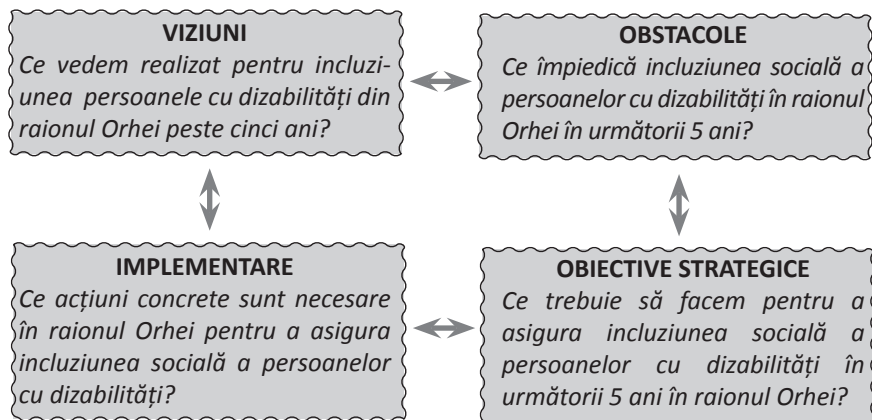
- De a forma abilități participanților în metodele de planificare strategică.
- De a analiza situația persoanelor cu dizabilități din regiune/raion.
- De a evalua resursele umane și financiare necesare și disponibile pentru îmbunătățirea situației persoanelor cu dizabilități din raion/regiune.
- De a defini viziunile, obstacolele și obiectivele strategice în vederea elaborării unui plan concret de acțiuni pentru incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.

Planificarea strategică este o metodă complexă, care are la bază metoda fundamentală de seminar și include un ciclu de sesiuni: **Viziuni, Contradicții, Obiective Strategice și Implementare.**

Întrebarea centrală a seminarului care a ghidat participanții în generarea ideilor a fost:

„Cum vom contribui la incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități în următorii 5 ani în raionul Orhei?”

Schema seminarului de planificare strategică:

2.1 VIZIUNI: Ce vedem realizat pentru incluziunea persoanele cu dizabilități din raionul Orhei peste cinci ani?

1. Infrastructură social-economică adaptată și dezvoltată	2. Servicii sociale dezvoltate și extinse	3. Drepturile și libertățile persoanelor cu dizabilități sunt asigurate și promovate
<ul style="list-style-type: none"> • Reparate și adaptate trotuarele pentru mobilitatea persoanelor în scaun cu roțile • Sunt create căi de acces pentru persoanele cu dizabilități în locuri publice precum și instituțiile publice și private • Este creat serviciul specializat de transport (taxi, autobuse adaptate) • Mijloacele de transport public adaptate necesităților persoanelor cu dizabilități 	<ul style="list-style-type: none"> • Servicii sociale noi create și extinse • Activează 10 APP-uri în serviciul APP Răgaz • Servicii sociale calitative, adaptate pentru persoanele cu dizabilități • Modele pozitive de servicii multiplicare și replicare • Serviciile sociale sunt specifice contextului local • Toți copiii din casele internat Orhei sunt dezinstituționalizați și social-integrați • Valorile familiale sunt promovate • În toate instituțiile sociale activează un psiholog 	<ul style="list-style-type: none"> • Persoanele cu dizabilități se auto-reprezintă (își revendică drepturile) • Sunt oferite șanse egale de afirmare pentru persoanele cu dizabilități • Persoanele cu dizabilități și familia acestora sunt informate despre drepturi și obligații • Este redusă discriminarea și stigmatizarea persoanelor cu dizabilități • Persoanele cu dizabilități sunt implicate activ în procese decizionale • Sunt organizate mese rotunde, evenimente publice cu referire la incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități

<ul style="list-style-type: none"> • Funcționează un bazin public accesibil pentru persoanele cu dizabilități • Sunt create facilități pentru importarea mijloacelor tehnice ajutoare pentru persoanele cu dizabilități 	<ul style="list-style-type: none"> • Abandonul și instituționalizarea copiilor sunt prevenite prin activități de instruire și informare • Este creat serviciul „Respiro” pentru adulți în cadrul Centrului Comunitar Multifuncțional „Universul” din s. Piatra • Asistență medicală individualizată este asigurată • Sunt create și oferite oportunități de odihnă și reabilitare pentru persoanele cu dizabilități (foi de odihnă, tratament balneo-sanatorial) 	<ul style="list-style-type: none"> • Oportunitățile de participare la viața social-economică sunt mediatizate prin intermediul mass-media locală și națională (pagini web, ziare, posturi radio și TV) • Persoanele cu Cerințe Educaționale Speciale sunt încadrate în instituții de învățământ obișnuite (școli, licee, școli profesionale, instituții de învățământ superior) • Procesul educațional este incluziv, centrat pe capacitățile individuale și accesibil pentru toți • Istoriile de succes ale persoanelor cu dizabilități sunt mediatizate
<p>1. Resurse umane și financiare asigurate</p>	<p>2. Persoanele cu dizabilități sunt abilitate economic</p>	<p>3. Este asigurată angajarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Resurse financiare suficiente pentru asigurarea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități • Personalul de profil (social, medical, educațional) este calificat și remunerat adecvat • Economia locală este dezvoltată 	<ul style="list-style-type: none"> • Activități de antreprenariat social realizate în cadrul structurilor publice și neguvernamentale • Întreprinderi locale, fabrici adaptate pentru angajarea persoanelor cu dizabilități • Piață de tip „Car boot” creată în administrarea și funcționarea căreia sunt implicate persoane cu dizabilități • Agenții economici sunt încurajați și motivați să angajeze persoane cu dizabilități 	<ul style="list-style-type: none"> • Agenții economici sunt motivați să angajeze persoane cu dizabilități • Este creat serviciul de orientare profesională • Persoanele cu dizabilități nu confruntă bariere de angajare în câmpul muncii • Instituțiile publice și private încurajează și oferă oportunități de angajare persoanelor cu dizabilități • Locul de muncă este adaptat necesităților persoanelor cu dizabilități

1. Capacitățile persoanelor cu dizabilități sunt valorificate	2. Situația persoanelor cu dizabilități este monitorizată și evaluată	3. Prestațiile sociale sunt calculate reieșind din necesitățile specifice și capacitățile persoanelor cu dizabilități
<ul style="list-style-type: none"> • Talentele persoanelor cu dizabilități sunt promovate prin activități culturale și de afirmare • Persoanele cu dizabilități sunt implicate în activități sportive 	<ul style="list-style-type: none"> • Creată baza de date a persoanelor cu dizabilități • Sunt elaborate și aplicate instrumente de monitorizare și evaluare privind implementarea strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități 	<ul style="list-style-type: none"> • Prestațiile sociale sunt calculate reieșind din necesitățile specifice și capacitățile persoanelor cu dizabilități

2.2 OBSTACOLE:Ce împiedică incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități în raionul Orhei în următorii 5 ani?

1. Discriminarea persoanelor cu dizabilități în comunitate	2. Acces limitat la educație și angajare în câmpul muncii	3. Mobilizarea insuficientă a comunității în incluziunea socială persoanelor cu dizabilități
<ul style="list-style-type: none"> • Existența stereotipurilor la persoanele cu dizabilități privind statutul și drepturile lor • Context social-istoric determinant al mentalității limitate și atitudinii discriminatorii • Accent pe dizabilitate și nu pe abilitate în procesul incluziunii persoanelor cu dizabilități • Intoleranța unor membri a societății civile • Indiferența și concepția distorsionată a membrilor familiei • Persoanele cu dizabilități complexate și izolate • Protecția redusă a persoanelor cu dizabilități împotriva violenței și exploatării • Promovarea instituționalizării în detrimentul asigurării dreptului la casă și familie • Mobilitate redusă la nivel internațional 	<ul style="list-style-type: none"> • Instituțiile publice și private neadaptate la capacitățile persoanelor cu dizabilități • Mecanisme nedezvoltate de motivare pentru angajarea persoanelor cu dizabilități • Orientare profesională insuficientă pentru persoanele cu dizabilități • Insuficiența programelor adaptate de instruire pentru persoanele cu dizabilități 	<ul style="list-style-type: none"> • Implicarea insuficientă a persoanelor cu dizabilități în protecția persoanelor cu dizabilități • Mediatizare inadecvată și reflectarea insuficientă a situației persoanelor cu dizabilități • Implicare insuficientă a APL în rezolvarea problemelor persoanelor cu dizabilități • Voluntariatul este insuficient dezvoltat

<ul style="list-style-type: none"> • Femeile cu dizabilități discriminate • Drepturile persoanelor cu dizabilități nu sunt tratate în mod egal • Protecția integrității persoanelor cu dizabilități neasigurată(art.17 din Convenția ONU, Protecția datelor cu caracter personal) • Persoanele cu dizabilități nu sunt implicate în acțiuni comunitare și decizionale 		
4. Infrastructura social-economică slab dezvoltată	5. Insuficiența serviciilor adaptate și accesibile	6. Resurse umane insuficient motivate și cu experiență
<ul style="list-style-type: none"> • Insuficiența serviciilor adaptate și accesibile pentru persoanele cu dizabilități • Servicii speciale non-funcționale și contradictorii prevederilor Convenției ONU • Insuficiența spațiilor de odihnă și reabilitare adaptate • Insuficiența serviciilor medicale specializate • Acces limitat la servicii juridice a persoanelor cu dizabilități • Lipsa la nivel local a comisiilor pentru drepturile persoanelor cu dizabilități(art.34 din Convenția ONU) 	<ul style="list-style-type: none"> • Insuficiența mijloacelor speciale pentru persoanele cu dizabilități • Infrastructura slab dezvoltată și neadaptată (drumuri, edificii, transport, servicii publice) 	<ul style="list-style-type: none"> • Pregătirea și experiența insuficientă a resurselor umane de profil și insuficiența specialiștilor calificați • Salariile mici ale angajaților din domeniul social și calitative discriminatorii • Fluctuația cadrelor din domeniul protecției sociale și învățământ • Cooperarea internațională insuficientă pentru schimb de experiență în domeniul incluziunii sociale
7. Mecanisme de consultare și informare insuficiente	8. Resurse financiare insuficiente	
<ul style="list-style-type: none"> • Planuri de acțiuni superficiale și ne-coordonate intersectorial • Parteneriate intersectoriale slab dezvoltate • Abordarea insuficientă a persoanelor cu dizabilități din perspectiva gender • Mecanisme insuficiente de implementare a prevederilor legale, politicilor sociale la nivel local 		

<ul style="list-style-type: none"> • Neajustarea cadrului legal în ansamblu la necesitățile persoanelor cu dizabilități • Baza de date segmentată și incompletă în domeniul social • Monitorizarea insuficientă a implementării prevederilor Convenției ONU 	
--	--

2.3 OBIECTIVE STRATEGICE Ce trebuie să facem pentru a asigura incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități în următorii 5 ani în raionul Orhei?

Obiectiv strategic I: Asigurarea dreptului la viață independentă și trai în comunitate	
Obiectiv specific 1.1: Încurajarea participării persoanelor cu dizabilități la viața comunității	Obiectiv specific 1.2: Crearea oportunităților de angajare în câmpul muncii
1.1.1. Asigurarea unui sistem educațional incluziv	1.1.1 Formarea profesională a persoanelor cu dizabilități
1.1.2. Implicarea persoanelor cu dizabilități în activități de auto-reprezentare	1.1.2 Organizarea campaniilor de sensibilizare a instituțiilor publice și private, agenților economici pentru angajarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități
1.1.3. Încurajarea participării persoanelor cu dizabilități în procese decizionale	1.1.3 Organizarea târgurilor locurilor de muncă și promovarea oportunităților de angajare pentru persoanele cu dizabilități
1.1.4. Promovarea persoanelor cu dizabilități în funcții administrative și decizionale	1.1.4 Organizarea expozițiilor cu vânzare și iarmaroacelor cu participarea persoanelor cu dizabilități
1.1.5. Implicarea persoanelor cu dizabilități în organizarea acțiunilor comunitare (mese de lucru, grupuri active)	
Obiectiv specific 1.3: Asigurarea dreptului la integritate și familie	
1.1.1 Prevenirea abandonului copiilor cu dizabilități noi născuți	
1.1.2 Organizarea activităților de instruire și orientare cu familiile tinere privind modul sănătos de viață	
1.1.3 Promovarea rolului familiei în incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități	
1.1.4 Integrarea, re-integrarea copiilor cu dizabilități în familie	
1.1.5 Organizarea activităților de informare și instruire în deprinderi de viață	

Obiectiv strategic II: Asigurarea accesibilității persoanelor cu dizabilități	
Obiectiv specific 2.1: Adaptarea infrastructurii sociale	Obiectiv specific 2.2: Extinderea și dezvoltarea serviciilor sociale incluzive
2.1.1 Crearea și dezvoltarea elementelor de infrastructură social-economică	2.1.1 Extinderea și dezvoltarea serviciilor sociale deja create pentru grupul de vârstă adulți: Echipa mobilă; „Respiro”; plasament familial
2.1.2 Adaptarea instituțiilor publice și private, a spațiilor publice, de odihnă și reabilitare la necesitățile persoanelor cu dizabilități	2.1.2 Crearea apartamentelor sociale
2.1.3 Dotarea serviciilor existente cu utilaj și mijloace speciale	2.1.3 Extinderea serviciul locuință protejată
2.1.4 Reducerea barierelor de învățare și participare pentru toți elevii	2.1.4 Asigurarea consultanței juridice persoanelor cu dizabilități în cadrul DASPF
2.1.5 Asigurarea persoanelor cu dizabilități cu mijloace ajutoare speciale	2.1.5 Încadrarea copiilor din grupul de risc în activități extrașcolare
2.1.6 Asigurarea cu mijloace de transport a copiilor cu dizabilități din mediul rural	2.1.6 Asigurarea cu asistent personal a copiilor cu dizabilități
	2.1.7 Crearea condițiilor pentru implicarea copiilor cu dizabilități în activități sportive
	2.1.8 Încadrarea copiilor cu dizabilități în activități extrașcolare
	2.1.9 Elaborarea Planurilor Educaționale Individuale pentru a facilita procesul de studiu și absolvire a instituțiilor de învățământ de către copiii cu CES.

Obiectiv strategic III: Asigurarea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități prin activități de promovare, monitorizare și evaluare	
Obiectiv specific 3.1: Monitorizarea și evaluarea situației persoanelor cu dizabilități	Obiectiv specific 3.2: Organizarea activităților de mediatizare și sensibilizare privind drepturile persoanelor cu dizabilități
3.1.1 Crearea bazei de date privind persoanele cu dizabilități	3.1.1 Prezentarea Convenției ONU într-un format accesibil pentru persoanele cu dizabilități
3.1.2 Abordarea intersectorială a procesului de colectare și analiză a datelor privind persoanele cu dizabilități	3.1.2 Mediatizarea implementării Strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități
	3.1.3 Crearea comisiilor locale pentru protejarea drepturilor persoanelor cu dizabilități

3.1.3	Elaborarea rapoartelor de monitorizare și evaluare a Strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități prin prisma Convenției ONU	3.1.4	Crearea paginii web pentru promovarea Convenției ONU în. r. Orhei
3.1.4	Evaluarea necesităților individuale de ordin medical și social a persoanelor cu dizabilități	3.1.5	Adaptarea paginii web a Consiliului Raional pentru a fi accesibilă tuturor și reflectarea pe pagina web a activităților de incluziune socială organizate în raion
		3.1.6	Responsabilizarea APL-ilor în implementarea Strategiei și respectarea prevederilor Convenției ONU
		3.1.7	Prezentarea activității DASPF direcțiilor de referință (Direcția Sănătate, Direcția de Învățământ, Tineret și Sport) în cadrul evenimentelor comune și de schimb de experiență
		3.1.8	Implicarea APL în activități de informare și sensibilizare la nivel comunitar (organizarea sărbătorilor tradiționale, evenimentelor speciale pentru promovarea prevederilor Convenției ONU)

Obiectiv strategic IV: Consolidarea resurselor umane și financiare pentru asigurarea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități	
Obiectiv specific 4.1: Diversificarea resurselor financiare pentru realizarea activităților de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități.	Obiectiv specific 4.2: Consolidarea capacităților resurselor umane de profil
4.1.1 Planificarea liniei de buget a Consiliului Raional destinate activităților de incluziune socială	4.1.3 Facilitarea schimbului de experiență în implementarea acțiunilor de incluziune socială pentru actorii implicați în proces
4.1.2 Menținerea și consolidarea parteneriatelor cu organizațiile donatoare	4.1.4 Majorarea salariilor angajaților din domeniul asistenței sociale și educației incluzive
Obiectiv specific 4.3: Consolidarea parteneriatelor inter-sectoriale în vederea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități	
4.1.1 Consolidarea parteneriatelor între Centrul „Adolescent” - Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor și Centrul de Tineret	
4.1.2 Stabilirea acordurilor de colaborare cu instituțiile universitare de profil (Facultatea de Asistență Socială: ULIM, Universitatea de Stat, Universitatea „Ion Creangă”)	
4.1.3 Valorificarea corectă și constructivă a resurselor financiare disponibile pentru activități sociale	
4.1.4 Racordarea acțiunilor locale la politicile de incluziune de nivel național	

PLANUL DE ACȚIUNI PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI DE INCLUZIUNE SOCIALĂ A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI PRIN PRISMA CONVENȚIEI ONU PRIVIND DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI ÎN RAIONUL ORHEI (2013–2018)

TABEL 1. Obiectivul strategic I. Asigurarea dreptului la viață independentă și trai în comunitate

Nr.	Obiective/Acțiuni	Indicatori de monitorizare și de progres	Responsabili	Parteneri	Termen de realizare	Costuri, mii lei				
						Anii	Total	Buget de stat	Surse locale	Do-nații, Gran-turi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Asigurarea unui sistem de învățământ inclusiv:									
1.1	Evaluarea individuală a persoanelor cu dizabilități și integrarea în procesul de învățământ conform capacităților și abilităților	44 localități în care au fost evaluate persoane cu dizabilități / nr. persoanelor cu dizabilități evaluate, Raport de evaluare	DÎTS	DASPF	2013					

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.1.1	Organizarea vizitelor de teren pentru evaluarea necesităților, capacităților și abilităților de instruire a persoanelor cu dizabilități (copii și tineri)	nr. vizitelor efectuate, nr. persoanelor evaluate	SAPP, Managerii instituțiilor de învățământ Asistenții sociali comunitari	APL și ONG-uri locale, CMF	2013					
1.1.2	Organizarea sesiunilor individuale de suport pentru incluziune (asistent social, psiholog, logoped)	nr. beneficiarilor și nr. sesiunilor individuale de suport	SAPP, CMF	Instituțiile de învățământ, APL și ONG-uri locale, DASPF	2013-2014	2013		3,0 (alocat pentru educație incluzivă)		
1.2	Orientarea și formarea profesională a persoanelor cu dizabilități	Nr. persoanelor cu dizabilități încadrate în procesul de orientare și formare profesională Nr. instituțiilor și tipul instituțiilor din raion și din țară în care sunt încadrate persoanele cu dizabilități din r. Orhei	SAP, ATOFM, APL	DASPF, Școlile profesionale	2013-2018					

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.2.1	Identificarea instituțiilor de formare profesională din r. Orhei	Instituțiile de formare profesională care corespund necesităților și capacităților persoanelor cu dizabilități	DÎTS	ATOFM	2013					
1.2.2.	Includerea persoanelor cu dizabilități în procesul de instruire	Nr. persoanelor cu dizabilități încadrate în procesul de formare profesională	DÎTS DASPF	ATOFM, PNAET, CMF	2013- 2014					
1.2.3.	Susținerea procesului de formare profesională a persoanelor cu dizabilități din familii social-vulnerabile (burse de studii, suport pentru acomodare și accesibilitate)	Persoane cu dizabilități din familii social-vulnerabile beneficiare de suport pentru formare profesională	DASPF	DÎTS, ATOFM Agenți economici locali	2013- 2018					Funcția Soros (suport pentru inițiative concrete)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.2.4.	Motivarea agențiilor economice (crearea oportunităților de instruire și orientare profesională; suport financiar direct pentru plata studiilor) prin scutirea de impozite locale	Nr. persoanelor cu dizabilități beneficiare de programe gratuite de formare profesională; Instituțiile private care au oferit oportunități de formare profesională gratuită pentru persoane cu dizabilități;	CR	ATOFM, DÎTS Mass-media locală	2013-2018					
2.	Participarea persoanelor cu dizabilități la viața culturală, socială și politică									
2.1	Sensibilizarea opiniei publice privind participarea comunitară prin metoda „Teatrului social” la nivel local	25 localități beneficiare de forumuri, spectacole de gen teatru social/ Nr. participanților la activitățile de teatru social	SAPP, APL- Secția Culturală a CR, Centrul de Sănătate Tinerilor	KHSIMA, DÎTS	2013-2018		30,0		15,0	15,0

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2.2	Organizarea iarmaroacelor vocaționale (or. Orhei, Ziua orașului, Ziua familiei, alte sărbători)	5 iarmaroace vocaționale / Nr. participanților	Secția Cultură a CR, DÎTS	DASPF, Instituții de formare profesională, ONG-uri locale	2013-2018	10,0			5x2,0 = 10,0	
2.3	Organizarea expozițiilor (artizanat, hand-made) cu vânzare în cadrul sărbătorilor celebrative la nivel de raion	3 centre de creație din or. Orhei organizează și găzduiesc expoziții tematice Nr. expozițiilor și tematicile Nr. persoanelor cu dizabilități participante la expoziții	Secția Cultură a CR, APL	Palatul de Cultură din or. Orhei, Centrul de Tineret din or. Orhei, ONG-le locale Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor	2013-2013	5,0			5x1,0= 5,0 (din sursele alocate pentru activități de tineret)	
2.4	Asigurare dreptului la vot a persoanelor cu dizabilități prin adaptarea birourilor electorale, asigurarea accesului fizic și/transportului	Nr. persoanelor cu dizabilități participante la procesele decizionale Nr. birourilor electorale adaptate	APL	CR, Comisia Electorală Centrală	2013-2018					

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3.	Crearea și dotarea centrelor de resurse conform modelului din s. Susleniși Perescina în localitățile: Jora de Sus, Brăviceni, Zahoreni, Ciocîlteni	4 Centre de Resurse create 12+10+10+9 = 41 beneficiari	DÎTS SAP	DASPF, APL Ministerul Educației	2013-2016	2013-2014	250,0	250,0		
3.1	Evaluarea complexă	308 copii cu CES din 36 instituții	SAP DÎTS CMF	Instituțiile de învățământ din raion						
3.2	Crearea centrelor de intervenție timpurie în grădinițele din raion	Nr grădinițelor de intervenție timpurie în grădinițele din raion	SAP DÎTS	CR APL DASPF, CMF, CS					250.000	250.000
3.3	Crearea Comisiilor Multidisciplinare în cadrul Instituțiilor (CMI)	4 CMI create	SAP DÎTS	APL DASPF						
3.4	Elaborarea planurilor educaționale individuale	Cca. 41 planuri educaționale individuale	SAP DÎTS	APL DASPF						

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3.5	Angajarea Cadrelor Didactice de Sprijin (CDS) și asistenților personali pentru copii cu dizabilități severe	Nr. CDS angajate Nr. asistenților personali angajați	SAP DÎTS, DASPF	APL	2 0 1 3 - 2016	2 0 1 3 - 2018	455,0x5 (asistență personală)	455,0 x5 (asistență personală)		
3.6	Monitorizarea și evaluarea periodică	Rapoarte de monitorizare, Ședințe semi-anuale de evaluare	SAP DÎTS DASPF	APL CMF						
4.	Garantarea accesului persoanelor cu dizabilități la serviciile medicale:									
4.1	Asigurarea asistenței medicale primare prin servicii programate și flexibile	Serviciile medicale acordate	IMSP Orhei CMF	APL DASPF	2 0 1 3 - 2018					
4.2	Diagnosticarea precoce a maladiilor ce determină dizabilitate	Campanii de sensibilizare organizate	IMSP Orhei CMF	Centrul Perinatal din cadrul IMSP	2013-2018					

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4.3	Oferirea serviciilor de reabilitare și incluziune socială psiho-neuro-motorie	Serviciile de reabilitare oferite persoanelor cu dizabilități/ Nr de plasmamente termosterilizate	DASPF, CT-DDCM, CMF, Centrele de reabilitare locale (Susleni, Zorile, Peregina)	CREPOR, Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor	2013-2018	2013-2018	50,0	50,0		
4.4	Informarea, consilierea și asistența medicală de profil pentru tinerii cu dizabilități	nr. sesiunilor de informare, consultațiilor și nr. tinerilor cu dizabilități beneficiari	IMSP Orhei, CTDDCM	Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor	2013-2018	2013-2018				
4.5	Organizarea îngrijirilor la domiciliu și pentru persoanele cu dizabilități grave (serviciu încadrat în Echipa Mobilă pentru adulți)	Nr. îngrijirilor la domiciliu și nr. persoanelor cu dizabilități grave beneficiare de îngrijiri	DASPF, CMF	IMSP Orhei, Instituțiile medicale locale, „Asociația de Nursing din Moldova”, CT-DDCM, AO Agapia	2013-2018					

Grupul de lucru care a participat la elaborarea proiectului planului de acțiuni în cadrul Seminarului de planificare strategică (25-28 martie, 2013):

1. Ana Ivanov, Șef SAPP, DÎTS Orhei; **2.** Galina Pirojanschi–pedo-psihiatru Secția Consultativă Spitalul Raional Orhei; **3.** Daniela Pumnea,DÎTS, SAP Orhei, psiholog.

TABEL 2. Obiectivul strategic II. Asigurarea accesibilității persoanelor cu dizabilități

Nr.	Obiective/Acțiuni	Indicatori de monitorizare și progres	Responsabili	Parteneri	Termen de realizare	Costuri, mii lei				
						Anii	Total	Buget de stat	Surse locale	Donații, Granturi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Adaptarea infrastructurii sociale									
1.1	Instalarea pantelor de acces în instituțiile publice conform legislației în vigoare	249 pante instalate	APL I,II	Agenții economice, Keystone Moldova	2013-2018	2013-2018	270,0	234,5		35,5 FISM, UE
1.1.1	Instalarea pantelor de acces în primăria și gimnaziul	97 pante instalate	APL I,II	Agenții economice, Keystone Moldova	2013-2014	2013-2014				
1.1.2	Instalarea pantelor de acces în grădinițe	63 pante instalate	APL I,II	Keystone Moldova	2014-2015	2014-2015				
1.1.3	Instalarea pantelor de acces în centrele medicilor de familie	14 pante instalate	APL I,II	Agenții economice	2015-2016	2015-2016				
1.1.4	Instalarea pantelor de acces în case de cultură și bibliotecă	120 pante instalate	APL I,II	Keystone Moldova	2016-2018	2016-2018				
1.2	Adaptarea instituțiilor de reabilitare și odihnă la necesitățile persoanelor cu dizabilități		APL I,II, DASPF	Agenții economice	2017-2018	2017-2018				

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.2.1	Adaptarea Centrului de reabilitare „Casa noastră”, s. Susleni	Infrastructura și serviciile centrului adaptate	APL I,II, DASPF	Keystone Moldova						
a.	Reparația acoperișului	Acoperiș reparat	DASPF	CR, VOLKS-SOLIDARITAT (parteneri din Germania)	2015-2016	2015-2016	1000,6	1000,5		100,0
b.	Dotarea sălii de kine-to-terapie	Echipament procurat	DASPF	CR, VOLKS-SOLIDARITAT (parteneri din Germania)	2013-2014	2013-2014	150,0	150,0 (mijloace speciale)		
1.2.2	Adaptarea a 2 căsuțe în tabăra de odihnă „Miorița”	2 căsuțe adaptate	DÎTS	Agenți economici	2014-2015	2014-2015	100,0	100,0		
1.2.3	Adaptarea Centrului social „Speranța” din s. Zorile	Bloc sanitar ajustat	APL	CR, Agenți economici	2014-2015	2014-2015	100,0	100,0		
1.3	Asigurarea persoanelor cu dizabilități mijloace ajutoare speciale									
1.3.1	Asigurarea persoanelor cu dizabilități de auz cu aparate auditive	10 persoane cu dizabilități de auz asigurate cu aparate auditive	DASPF	CR, ONG locale, naționale	2014-2018	2014-2018	16,0x4 = 64,0	6,0x4 = 24,0		10,0x4 = 40,0

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.3.2	Asigurarea cu utilitaje speciale a persoanelor nevăzătoare sau slab-văzătoare	10 persoane nevăzătoare sau slab-văzătoare asigurate	CMF, DASP	Societatea Orbilor, CRE-POR	2013-2018	2013-2018	12,0x5= <u>60,0</u>	6,0x5= <u>30,0</u>		6,0x5= <u>30,0</u>
1.3.3	Asigurarea cu utilitaje ortopedice (bastoane, premergătoare, cărucioare)	30 persoane asigurate cu utilitaje ortopedice	DASP	CMF, CRE-POR Keystone Moldova	2013-2018	2013-2018	12,0x5= <u>60,0</u>	6,0x5= <u>30,0</u>		6,0x5= <u>30,0</u>
1.4	Asigurarea copiilor cu dizabilități cu servicii de transport pentru a facilita accesul la educație și servicii comunitare	25 copii asigurați cu mijloace de transport, mijloace de transport asigurate (contracte la nivel local cu prestatori de servicii)	APL, DITS	DASP	2013-2018	2013-2018	220,0x5= <u>1100,0</u>	220,0x5= <u>1100,0</u>		
1.5	Atragerea fondurilor externe pentru dezvoltarea infrastructurii incluzive (identificarea donatorilor, aplicare la concursuri de granturi)	Volumul fondurilor externe investite Nr. proiectelor scrise, implementate	CR DASP	ONG-urile locale	2013-2018					

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.5.1	Crearea și actualizarea bazei de date a potențialilor donatori	Baza de date creată	CR	ONG-le locale	2013-2018					
1.6	Dotarea serviciilor sociale existente cu utilaj, mobilier, echipament									
1.6.1	Procurarea unui cărucior de tip macara pentru Casa Comunitară	Car de tip macara procurat	DASPF	Keystone Moldova, ONG „Vino și vezi”	2013-2014	2013-2014	100,0	100,0		
1.6.2	Construcția unei fântâni (arteziană) pentru Casa Comunitară	Casa Comunitară asigurată cu apa potabilă	DASPF, CR							Surse neidentificate
1.6.3	Dotarea a 2 locuințe ale APP cu pante de acces	2 pante de acces instalate	DASPF	AO „Parteneriat pentru fiecare copil”	2014-2015	2014-2015	10,0			
1.6.4	Procurarea a 3 cărucioare pentru centrul de reabilitare din s. Susleni	3 cărucioare (cu parametri specifici) procurate	DASPF	Keystone Moldova, VOLKS SO-LIDARITAT (parteneri din Germania)	2014-2015	2014-2015	75,0	35,0		40,0 ICCO, JȘOIR, VOLKS SO LIDA RITAT (parteneri din Germania)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2.	Extinderea și dezvoltarea serviciilor sociale				2013-2018					
2.1	Crearea centrului de reabilitare pentru persoane în etate și persoanele cu dizabilități în s. Ghetlova	CR	DASPF		2013-2018					Surse neidentificate
2.1.1	Elaborarea proiectului (proiectul tehnic și regulamentul de funcționare)				2013	2013				
2.1.2	Efectuarea lucrărilor de construcție și darea în exploatare	Act de recepție			2013-2014	2013-2014	500,0	500,0		
2.1.3	Întreținerea Centrului	30 persoane deservite	DASPF	CR	2013-2018	2014-2015	920,322	920,322		
2.2	Extinderea serviciului social „Casa comunitară”	Casa comunitară procurată 6 beneficiari	DASPF	CR, Keystone Moldova	2013-2018	2015-2016	733,8	233,0 alocat mai mult?		500,0
2.3	Crearea serviciului Echipă Mobilă pentru adulți inclusiv și îngrijiri la domiciliu	Echipa mobilă pentru adulți creată nr. beneficiarilor deservți nr. îngrijirilor la domiciliu efectuate	DASPF	CMF, Asociația de Nursing din Moldova	2013-2018	2015-2016	150,0	150,0		2.3

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2.4	Crearea serviciului „Respiro” în cadrul CCM „Arca lui Noe”, s. Isacova	Serviciu creat nr. beneficiarilor	DASPF	CR, Keystone Moldova	2013-2018	2014-2015	395,0	395,0		2.4
2.5	Extinderea serviciului „Asistență personală”	60 asistenți personali angajați	DASPF	CR, KHSIMA	2013-2018	2014-2015	456,0	456,0		
2.6	Crearea atelierelor protejate în localitățile: Perescina, Mitoc, Susleni	3 ateliere protejate create	DASPF, Keystone Moldova	CR	2013-2018	2013-2014	200,0	50,0	50,0	100,0 Surse neidentificate
2.7	Angajarea APP pentru prestarea serviciului pentru copii cu dizabilități	10 APP aprobați, angajați (2 persoane anual)	DASPF	MMPSE, Keystone Moldova, AO „Partenariate pentru fiecare copil”	2014-2018	2014	30,0	20,0	20,0	10,0
						2015	30,0	20,0		10,0
						2016	30,0	20,0		10,0
						2017	30,0	20,0		10,0
						2018	30,0	20,0		10,0
2.8	Crearea apartamentelor sociale	4 apartamente sociale create	DASPF, APL I	CR, Keystone Moldova	2014-2018	2014	250,0		200,0	50,0
2.9	Crearea serviciului „Locuință protejată”	1 locuință protejată creată	DASPF	CR, Keystone Moldova	2014-2015	2015	500,0	100,0		400,0 Surse neidentificate

Grupul de lucru care a participat la elaborarea proiectului planului de acțiuni în cadrul Seminarului de planificare strategică (25-28 martie, 2013): **1. Ion Racu**, Șef DASPF; **2. Elisaveta Iurcu**, specialist principal, DASPF; **3. Aurelia Croitoru**, - Specialist principal, Direcția Finanțe a Consiliului Raional; **4. Silvia Tocari**, specialist principal, DASPF.

TABEL 3. Obiectivul strategic III. Asigurare incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități prin activități de promovare, monitorizare și evaluare

Nr.	Obiective/Acțiuni	Indicatori de monitorizare/ de progres	Responsabili	Parteneri	Termen de realizare	Costuri, mii lei				
						Anii	Total	Buget de stat	Surse locale	Donații, Granturi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Crearea și actualizarea Bazei de date a persoanelor cu dizabilități				2014-2018					
1.1	Crearea unui grup intersectorial de lucru responsabil de elaborarea conceptului și colectarea datelor în colaborare cu Consiliul teritorial pentru determinarea dizabilității și capacității de muncă Orhei, CTAS, CMF, Secția Cultură, DASPF, ONG-uri	grup intersectorial de lucru creat, conceptul bazei de date elaborat, informații cantitative/calitative colectate	DASPF	APL, CMF, CTDDCM Orhei, CTAS	2014					
1.2	Crearea softului pentru stocarea și actualizarea bazei de date	1 soft creat Grupul intersectorial de lucru instruit privind funcționarea softului	CR, DASPF, CMF	MIMPSF	2014	2014	100,0			100,0, UNAIDS UNDP Banca Mondială

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.3	Angajarea unui specialist pentru actualizarea și dezvoltarea bazei de date IT (data base)	1 IT (data base) angajat	CR		2014-2018	2014-2018	60,0		60,0	
2.	Evaluarea și monitorizarea implementării Strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități	10 ședințe semi-anuale ale GLP 10 rapoarte de monitorizare și evaluare Articole/ Reportaje în mass-media	Grupul de lucru participativ	CMF, ATOFM	2013-2018				10,0	
3.	Evaluarea necesităților persoanelor cu dizabilități (Focus-grupuri, interviuri, mese rotunde)	38x2 focus grupuri realizate nr. interviuri individuale, 2 mese rotunde	DASPF, CMF, CMF, ATOFM	APL, asistenții sociali comunitari, ONG-uri locale	2014,2016	2014, 2016	38,0 (1,0 pentru 1 localitate)		38,0 (1,0 pentru 1 localitate)	
4.1	Editarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în broșuri, mesaje sonore, spoturi video	4000 broșuri/pliante editate 1 spot audio înregistrat 1 spot video montat	ASCHF Per-esecina	DASPF, Secția Cultură a CR, APL Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor	2013-2014	2013-2014	40,0			40,0 Fundatia Soros Moldova, AO „Par-teneriat pentru fiecare copil”

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4.2	Promovarea Convenției ONU în cadrul concursurilor de desene, activități cultural-artistice, expoziții, flash mob-uri	Nr. activităților de promovare organizate	CR, Secția Cultură, DÎTS, SAP	ONG-uri locale Agenți economici, DASPF	2013-2018	2013-2018	30,0x5 =150		30,0x5 =150	
5.	Mediatizarea implementării Strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități									
5.1	Crearea și instalarea bannerelor pe panourile publicitare din or. Orhei	5 bannere create și afișate (în fiecare microraión)	CR, Secția Cultură	DÎTS, ATO-FM	2013-2014	2013-2014	40,0		40,0	
5.2	Publicarea articolelor în presa locală (<i>Plaiul Orheiian, Opinia liberă, Radio Orhei, TV Elita Orhei</i>) și difuzarea reportajelor TV și radio: prezentarea istoriilor de succes, talentelor, povești de viață	nr. aparițiilor în presa locală, radio, TV	Secția Cultură a CR, DASPF	ONG-uri locale, Reprezentanții mass-media APL, CR	2013-2018	2013-2018	10,0		10,0	

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6.	Adaptarea paginii web a CR pentru reflectarea activităților sociale-culturale din raion și ajustarea parametrilor la un format accesibil pentru toți	Pagina web adaptată	CR, Specialist IT	DASPF, Secția Cultură a CR	2013-2018	2013-2018	78,0		78,0	
6.1.	Salariizarea specialistului IT	1 specialist IT angajat Volumul informației reflectate și nr. vizualizărilor	CR		2013-2018	2013-2018	97,5		97,5	

Grupul de lucru care a participat la elaborarea proiectului planului de acțiuni în cadrul Seminarului de planificare strategică (25-28 martie, 2013):

1. Tatiana Negruță, Șeful Serviciului Îngrijire Socială la domiciliu DASPF Orhei; **2. Violina Plotnic**, asistent social, Serviciul "Echipa Mobilă"; **3. Elena Levițaia**, Specialist Principal Secția Cultură în cadrul Consiliului Raional.

TABEL 4. Obiectivul strategic IV. Consolidarea resurselor umane și financiare pentru asigurarea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități

Nr.	Obiective/Acțiuni	Indicatori de monitorizare/ de progres	Responsabili	Parteneri	Termen de realizare	Costuri, mii lei				
						Anii	Total	Buget de stat	Surse locale	Donații, Granturi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Dezvoltare resurselor umane de profil									
1.1	Angajarea de noi specialiști în cadrul DASPF	1 jurist 1 administrator de rețea	CR, DASPF		2014	2014	80x2x5 = <u>800,0</u>		80x2x5 = <u>800,0</u>	
1.2	Dezvoltarea parteneriatelor cu instituții superioare de profil (Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea „Ion Creangă”, ULIM) pentru facilitarea practicii studenților în cadrul serviciilor sociale din raion	Nr. acordurilor de colaborare cu instituții universitare, Nr. studenților practicanți	DASPF		2013-2018					
2.	Formarea continuă a specialiștilor ce lucrează cu persoanelor cu dizabilități	5 To-uri organizate	DASPF, DÎTS	ONG-uri naționale (AO „Motivație”, AOPD), MMPSF	2013-2018	2013-2018	5,0x5 = <u>25,0</u>		5,0x5 = <u>25,0</u>	

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2.1	Instruirea persoanelor DASPF cu privire la incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități	76 lucrători sociali, 43 asistenți sociali, 30 asistenți personali, 20 lucrători din servicii specializate	Formatorii din cadrul DASPF	Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor	2013-2018	2013-2018	25,0		25,0	
2.2	Instruirea specialiștilor din domeniile sănătate și pedagogie	36 cadre didactice și 10 lucrători ai CMF	DASPF DÎTS CMF	CR	2013-2014	2013-2014	50,0			50,0 KH-SIMA, Fundația Soros
3.	Schimb de experiență cu raionul Ungheni pentru personalul din serviciile sociale și învățământ	10 persoane participante la vizita de studiu	CR, DASPF	APL, DÎTS, ONG-uri locale, ASCHE Pere-secina	2013	2013	1,0			1,0 Fundația Soros
3.1	Schimb de experiență cu ONG-uri ce prestează servicii pentru persoane cu dizabilități	4 vizite de studiu (ex: la Asociația „Motivație” și altele) 20 participanți la vizite de studiu	DASPF, APL	CR, ONG-uri locale, Centrele Multifuncționale	2013-2018	2013-2018	20,0		20,0	

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3.2	Schimb de experiență la Timișoara, România	10 specialiști cu experiență în servicii incluse participanți la vizita de studiu	CR, DASPF	DÎTS, CMF	2013	2013	50,0		20,0	30,0 Fundația Soros
3.3	Schimb de experiență la Vaslui, România	10 specialiști cu experiență în servicii incluse participanți la vizita de studiu	CR, DASPF	DÎTS, CMF	2015	2015	40,0		40,0	
4.	Promovarea voluntariatului în activități cu și pentru persoane cu dizabilități	20 voluntari implicați	DASPF, Centrul de Șănătate Prietenos Tinerilor	DÎTS, APL, ONG-uri locale	2013-2018					
4.1	Selectarea voluntarilor prin concursuri de selectare, avizuri pe pagina web a CR și în presa locală	Concursuri de selectare, anunțuri și mesaje motivaționale mediatizate	SAPP, DASPF	CR, DÎTS	2013-2018					

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4.2	Organizarea campaniilor de promovare a voluntariatului în școli, biserici, instituții publice: flash mob-uri, teatru social, în cadrul sărbătorilor, evenimentelor publice	Campanii de promovare organizate în 10 școli, 5 biserici, 5 instituții publice, / Nr. voluntarilor recrutați	DÎTS, SAPP, DASPF Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor	ONG-uri locale, APL	2013-2018					
4.3	Organizarea anuală a Festivalului Voluntarilor (5 decembrie – Ziua voluntarului)	4 festivaluri organizate	APL, Secția Cultură a CR, DASPF	Agenți economici, ONG-uri locale	2013-2017	2013-2017	4,0		1,0	3,0 Fundația Soros, Ambasada SUA
5.	Diversificarea sursele de finanțare a activităților de incluziune socială	Volumul fondurilor colectate	CR, DÎTS, DASPF	ONG-uri locale, Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor	2013-2018					

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5.1	Încheierea acordurilor cu agenții economici privind contribuția în acțiuni de incluziune socială	20 acorduri încheiate cu agenți economici, activități de promovare a agenților economici (publicitate, marketing) decizia CR privind scutirea agenților economici de taxe locale	CR Orhei	DASPF, ONG-uri locale, ATO-FM	2014-2018					
5.2	Consolidarea parteneriatelor cu organizațiile donatoare	2 mese rotunde de evaluare a acțiunilor de incluziune socială Nr. reprezentanților organizațiilor donatoare participanți la evenimente publice în cadrul raionului	DASPF, DITS, ONG-uri	CR ONG-uri locale Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor, ATOFM Orhei	2014-2018					

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5.2.1	Semnarea acordului de parteneriat cu Secția atragerea investițiilor a CR	1 acord de parteneriat cu secția atragerea investițiilor	DASPF, CR		2013					
5.2.2	Scrierea și implementarea proiectelor în domeniul incluziunii sociale	3 proiecte scrise, implementate	CR, DASPF	ONG-uri locale, SAPP, DITS	2013-2018					
5.2.3	Organizarea anuală a balului donatorilor	5 baluri ale donatorilor organizate, / noi oportunități identificate	CR, Secția atragerea investițiilor, DASPF	ONG-uri locale, APL, Agenți economici	2013-2018	2013-2018	10,0		2,0x5= <u>10,0</u>	
6.	Consolidarea parteneriatelor inter-sectoriale în vederea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități									

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6.1	Responsabilizarea comisiilor sociale din cadrul consiliilor locale să protejeze drepturile persoanelor cu dizabilități la nivel local (prin decizia CL și dispoziției primarului)	38Comisii sociale care s-au responsabilizat să protejeze drepturilor persoanelor cu dizabilități reieșind din prevederile Convenției ONU și acțiunile din Strategia raională	APL, CMF	Instituții și ONG-uri locale	2013-2014					
7.	Crearea rețelei serviciilor sociale incluzive în raionul Orhei	1 rețea a serviciilor sociale incluzive creată și dezvoltată	CR, DASPF	APL, ONG-uri locale, Mass-media locală	2013-2014					

Grupul de lucru care a participat la elaborarea proiectului planului de acțiuni în cadrul Seminarului de planificare strategică (25-28 martie, 2013):

1. Ana Zencov, Centrul Comunitar Multifuncțional „Generația Pro”, s. Peresecina; **2. Irina Lungu**, Șef adjunct DASPF; **3. Adriana Buciușcanu**- Șef Serviciu Asistență Socială Comunitară.

PLANUL DE ACȚIUNI
PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI DE INCLUZIUNE SOCIALĂ
A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI PRIN PRISMA CONVENȚIEI ONU PRIVIND DREPTURILE
PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI ÎN RAIONUL ORHEI (2013 – 2018)
I an de implementare: mai 2013–mai 2014

TABEL 4. Obiectivul strategic I. Asigurarea dreptului la viață independentă și trai în comunitate

Nr.	Obiective/Acțiuni	Indicatori de monitorizare și de progres	Responsabili	Parteneri	Termen de realizare (Anul, trimestrul)						Costuri, mii lei			
					2013		2014		Anul		Total	Buget de stat	Surse locale	Donații-igranturi
					II	III	IV	I						
1.	Asigurarea unui sistem de învățământ inclusiv:													
1.1	Evaluarea individuală a persoanelor cu dizabilități și integrarea în procesul de învățământ conform capacităților și abilităților	62 instituții preșcolare și 56 școlare evaluate	SAP Instituțiile de învățământ	DASPF		x							surse alocate pentru fiecare copil CES	

1.1.1	Organizarea vizitelor de teren pentru evaluarea necesităților, capacităților și abilităților de instruire a persoanelor cu dizabilități (copii și tineri)	nr. vizitelor efectuate nr. persoanelor evaluate	SAPP, Managementul instituțiilor de învățământ Asistenții sociali comunitari	APL și ONG-uri locale	x	x	x	x	x	x									
1.1.2	Organizarea sesiunilor individuale de suport pentru incluziune (asistent social, psiholog, logoped)	nr. beneficiarilor și nr. sesiunilor individuale de suport	SAPP, CMF	Instituțiile de învățământ, APL și ONG-uri locale	x	x	x	x	x	x	3,0	3,0	3,0	5,0	5,0	3,0	3,0	3,0	3,0
2.	Asigurarea cu CDS a CES	nr. CES asigurați CDS	SAPP	ONG „Lumos” DASPF	x	x	x	x	x	x									
3.	Asigurarea cu asistenți personali a CES	nr. asistenților personali angajați pentru CES	DASPF SAPP	DÎTS	x	x	x	x	x	x									
4.	Crearea unei baze de date CES la nivel de raion (colectarea, integrarea și actualizarea datelor într-un format simplu)	1 baza de date creată	DÎTS, SAPP	DASPF ATOFM Orhei	x	x	x	x	x	x									

5.	Consolidarea capacităților școlilor profesionale de instruire a persoanelor cu dizabilități	nr. instruirilor pentru profesorii școlilor profesionale	DÎTS	DASPF	x	x	x	x									
6.	Identificarea instituțiilor de formare profesională din r. Orhei	Instituțiile de formare profesională care corespund necesităților și capacităților persoanelor cu dizabilități	DÎTS	AТОFM Orhei	x	x											
7.	Includerea persoanelor cu dizabilități în procesul de instruire	Nr. persoanelor cu dizabilități încadrate în procesul de formare profesională	DÎTS, DASPF	AТОFM Orhei, PNAET	x	x	x	x									
8.	Suținerea procesului de formare profesională a persoanelor cu dizabilități din familii social-vulnerabile (burse de studii, suport pentru acomodare și accesibilitate)	Persoane cu dizabilități din familii social-vulnerabile beneficiare de suport pentru formare profesională	DASPF	DÎTS, AТОFM Agenți economici locali	x	x	x	x									

9.	Crearea oportunităților de angajarea în domeniul IT	nr. persoane- lilor cu dizabi- lități instruite și angajate in IT	ATO FM Orhei, SAPP	ACCAII, ONG-le locale	x	x	x	x	x					
10.	Motivarea agenților economici (crearea oportunităților de instruire și orientare profesională; suport financiar direct pentru plata studiilor) prin scutirea de impozite locale	Decizia CR privind scutirea de taxe locale; Nr. persoanelor cu dizabilități beneficiare de programe gratuite de formare profesională; Instituțiile private care au oferit oportunități de formare profesională gratuită pentru persoane cu dizabilități; Agenții economici beneficiari de scutiri de taxe	CR	ATO FM Orhei, DÎTS, Mass-media locală	x	x	x	x	x					

11.	Sensibilizarea opiniei publice privind participarea comunitară prin metoda „Teatrului social” la nivel local	5 localități beneficiare de forumuri, spectacole de gen teatru social/ Nr. participanților la activitățile de teatru social	SAPP, APL	Keystone Moldova, DÎTS, Direcția Culturală a CR	x x x x	x x x x							
12.	Organizarea iarmarocului vocațional (or. Orhei, Zia orașului)	1 iarmaroc vocațional / Nr. participanților	Secția Culturală a CR, DÎTS	DASPE, Instituții de formare profesională, ONG-uri locale	x		2013	2,0	2,0			2,0	
13.	Organizarea expozițiilor (artizanat, hand-made) cu vânzare în cadrul sărbătorilor celebrate la nivel de raion	3 centre de creație din or. Orhei organizează și găzduiesc expoziții tematice Nr. expozițiilor și tematicile Nr. persoanelor cu dizabilități participante la expoziții	Secția Culturală a CR, APL	Palatul de Cultură din or. Orhei, Centrul de Tineret din or. Orhei, ONG-le locale	x	x	20132014	1,0	1,0			1,0	

14.	Asigurare dreptului la vot a persoanelor cu dizabilități prin adaptarea birourilor electorale, asigurarea accesului fizic și/transportului (în cazul în care în această perioadă vor fi organizate alegeri de orice tip)	Nr. persoanelor cu dizabilități participante la procese decizionale Nr. birourilor electorale adaptate	APL	CR, Comisia Electorală Centrală	x x x x x	x x x x x	x x x x x	125,0 125,0 125,0	125,0	2013-2014	x x x x x	x x x x x			
15.	Crearea și dotarea centrelor de resurse conform modelului din s. Susleni și Peresecina în localitățile: Jora de Sus, Brăviceni	2 Centre de Resurse create 12+10= 22 beneficiari	DÎTS SAPP	DASPF, APL Ministerul Educației	x x x	x x x	x x x								
15.1	Evaluarea complexă	308 copii cu CES din 36 instituții	SAPP	Instituțiile de învățământ	x	x	x								
15.2	Consolidarea Comisiilor Multidisplinare în cadrul Comunităților, inclusiv reactualizarea regulamentelor de activitate	2 CMD create	SAPP										x		

16.3	Oferirea serviciilor de reabilitare psiho-neuro-motorie pentru persoane cu dizabilități	Serviciile de reabilitare oferite persoanelor cu dizabilități	Centrele de reabilitare locale (Susleni, Zorile)	Centrul Republican Experimental Protezare	x	x	x	x	x	x	x								
16.4	Oferirea foilor de odihnă și reabilitare balneo-sanatorială pentru persoane cu dizabilități (copii și adulți)	Nr. foilor de odihnă și reabilitare oferite persoanelor cu dizabilități	CMF, DASPF	CR, DÎTS	x	x	x	x	x	x	x								
16.5	Informarea, consilierea și asistența medicală de profil pentru tineri cu dizabilități	nr. sesiunilor de informare, consultațiilor și nr. tinerilor cu dizabilități beneficiari	IMSP Orhei	Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor	x	x	x	x	x	x	x								
16.6	Organizarea îngrijirilor la domiciliu pentru persoane cu dizabilități grave (serviciu încadrat în Echipa Mobilă pentru adulți)	Nr. îngrijirilor la domiciliu și nr. persoanelor cu dizabilități grave beneficiare de îngrijiri	DASPF	IMSP Orhei, Instituțiile medicale locale, „Asociația de Nursing din Moldova”	x	x	x	x	x	x	x								CNAM (surse speciale)

TABEL 6. Obiectivul strategic II. Asigurarea accesibilității persoanelor cu dizabilități

Nr.	Obiective/Acțiuni	Indicatori de monitorizare și de progres	Responsabili	Parteneri	Termen de realizare (Anul, trimestrul)						Costuri, mii lei			
					2013		2014		Anul	Total	Buget de stat	Surse locale	Donații/Granturi	
					II	III	IV	I						II
1.	Instalarea pan-telor de acces în primărie și gimnaziu (identificarea edifițiilor, elaborarea proiectelor tehnice, construcția și montarea)conform legislației în vigoare	97 pante instalate	APL 1,2	CR, DASPF, Direcția de învățământ, APL	x	x	x	x	2014	470,0	470,0			
2.	Adaptarea instituțiilor de reabilitare și odihnă la necesitățile persoanelor cu dizabilități		APL I,II, DASPF	Agenții economice	x									
2.1	Adaptarea Centru-lui de reabilitare pentru persoane cu dizabilități „Casa noastră”, s. Susleni (dotarea sălii de kineto-terapie)	Sala de kinetoterapie dotată cu echipament, utilaj	APL I,II, DASPF	Keystone Moldova				x						

4.1	Crearea și actualizarea bazei de date a potențialilor donatori (colecționarea rapoartelor de la APL, ONG și stabilirea listei donatorilor, organizarea ședințelor de evaluare a surselor externe)	Baza de date a donatorilor creată	CR	APL, ONG-uri locale	x	x	x	x	x	2013			
5.	Dotarea serviciilor sociale existente cu utilaj, mobilier, echipament	Cantitatea de utilaj, mobilier, echipament procurat	CR, DASPF	Agenți economici ONG-uri locale	x	x	x	x	x				Surse neidentificate
5.1	Procurarea unui cărucior de tip macara pentru Casa Comunitară	1 cărucior de tip macara procurat	DASPF	ONG „Vino și vezi”				x					
5.2	Construcția unei fântâni (arteziană)	Apa potabilă asigurată							x				
6.	Extinderea și dezvoltarea serviciilor sociale												
6.1	Crearea centrului de reabilitare pentru persoane în etate și persoane cu dizabilități în s. Ghetlova	Proiect elaborat	DASPF	CR	x	x	x	x	x				

1.1	Crearea unui grup intersectorial de lucru responsabil de elaborarea conceptului și colectarea datelor în colaborare cu CEMV, CTAS, CMF, SC, DASPF, ONG-uri	grup inter-sectorial de lucru creat, conceptul bazei de date elaborat, informații cantitative/calitative colectate	DASPF	APL, CMF, CT-DCDM, Orhei, CTAS																
1.2	Crearea softului pentru stocarea și actualizarea bazei de date	1 soft creat Grupul intersectorial de lucru înstruit privind funcționarea softului	CR, DASPF	MMPSF		x	x	2014												
1.3	Angajarea unui specialist pentru actualizarea și dezvoltarea bazei de date IT (data base)	1 IT (data base) angajat	CR			x	x	2014	6,0											6,0
2.	Evaluarea și monitorizarea implementării Strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități	2 ședințe semi-anuale ale GLP 2 rapoarte de monitorizare și evaluare Articole/ Reportaje în mass-media	Grupul de lucru participativ	CMF, ATOFM			x													

5.3.1	Salarizarea specialistului IT	CR	1 specialist IT angajat	x	x	x	x	2013-2014	9,75	9,75
	Volumul informației reflectate și nr. vizualizărilor									

TABEL 8. Obiectivul strategic IV. Consolidarea resurselor umane și financiare pentru asigurarea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități

Nr.	Obiective/Acțiuni	Indicatori de monitorizare și de progres	Responsabili	Parteneri	Termen de realizare (Anul, trimestrul)						Costuri, mii lei			
					2013		2014		Total	Buget de stat	Surse locale	Donații-granturi		
					II	III	IV	I					II	Anul
1.	Dezvoltare resurselor umane de profil					x	x	x	x					
1.1	Aprobarea la CR a statelor de jurist și administrator de rețea (concurs de angajare)	Hotărârea CR privind: 1 jurist 1 administrator de rețea	CR, DASPF	AOFM Orhei, Mass media	x									
	1 administrator de rețea													
	Organigrama modificată													

3.	Instruirea personalului DASPF	76 lucrători sociali, 43 asistenți sociali, 30 asistenți personali, 20 lucrători din servicii specializate	Formatorii din cadrul DASPF	DÎTS, ATOFM Orhei	x x x	x x x	2013	5,0	5,0	
4.	Asigurarea cu echipament și materiale de birou a DÎTS și DASPF	Echipamentul și volumul materialelor de birou de procurate	CR		x x x	x x x	2013-2014	18,0	18,0	
5.	Schimb de experiență cu raionul Ungheni pentru personalul din serviciile sociale și învățământ	10 persoane participante la vizita de studiu	CR, DASPF	APL, DÎTS, ONG-uri locale vor facilita această activitate	x	x	2013	1,0	1,0	Fundația Soros
6.	Schimb de experiență cu ONG-uri ce prestează servicii pentru persoane cu dizabilități	1 vizită de studiu (ex: Asociația „Motivație” și altele) 18 participanți la vizite de studiu	DASPF, APL	CR, ONG-uri locale	x	x	2013	0,5	0,5	

5.	Organizarea Festivalului Voluntarilor - 5 decembrie – Ziua voluntarului	1 festival organizat	DASPF	Agenți economici, ONG-uri locale	x	x	x	1,0	1,0	1,0
6.	Diversificarea surselelor de finanțare a activităților de incluziune socială	Volumul fondurilor colectate, Nr proiectelor scrise, Nr proiectelor implementate	CR	x	x	x				
6.1	Încheierea acordurilor cu agenți economici privind contribuția în acțiuni de incluziune socială	5 acorduri încheiate cu agenți economici, activități de promovare a agenților economici (publicitate, marketing) decizia CR privind scutirea agenților economici de impozite locale	CR	DASPF, ONG-uri locale	x	x	x			
6.2	Semnarea acordului de parteneriat cu Secția atragerea investițiilor a CR	1 acord de parteneriat cu secția atragerea investițiilor	DASPF, CR		x					

6.3	Scrierea și implementarea proiectelor în domeniul incluziunii sociale	1 proiecte scris	CR, DA-SOF	ONG-uri locale, SAPP	x	x	x	x	x						
6.4	Organizarea anuală a balului donatorilor	1 bal al donatorilor organizate, / noi oportunități identificate	CR, Secția atragerea investițiilor, DASPF	ONG-uri locale, APL, Agenții economici	x					2,0	2,0				
7.	Responsabilizarea comisiilor sociale din cadrul consiliilor locale să protejeze drepturile persoanelor cu dizabilități la nivel local (prin decizia CL și dispoziției primarului)	Dispoziția CR, 38 comisii sociale care s-au responsabilizat să protejeze drepturile persoanelor cu dizabilități reieșind din prevederile Convenției ONU și acțiunile din Strategia raională	APL	Instituții și ONG-uri locale	x	x	x	x	x	2013-2014					
8.	Crearea rețelei serviciilor sociale incluzive în raionul Orhei (crearea secretariatului rețelei, înregistrarea membrilor)	1 rețea a serviciilor sociale incluzive și zivă creată și dezvoltată	CR, DASPF	APL, ONG-uri locale	x	x	x	x	x						

